

ги», «компьютерные данные», «электронная почта» и т.д.), что является огромным недостатком и мешает развитию права в сфере Интернета. Несмотря на то, что ответственность за нарушение законодательства об информации, информатизации и защите информации установлена Кодексом Республики Беларусь об административных правонарушениях (Гл. 22. Административные правонарушения в области связи и информации) и Уголовным кодексом Республики Беларусь (Гл. 31. Преступления против информационной безопасности), целесообразно установить административную ответственность пользователей Интернета за систематическую отправку по адресам электронной почты незапрошенных данных рекламного характера. Такого рода деятельность приносит имущественный ущерб пользователям: большое число рекламных сообщений нередко блокирует получение необходимой информации; пользователи получают рекламные сообщения в автоматическом режиме и фактически вынуждены оплачивать их получение.

Согласно п. 6 Указа Президента Республики Беларусь «О мерах по совершенствованию использования национального сегмента сети Интернет», в целях обеспечения безопасности граждан и государства поставщики интернет-услуг должны осуществлять идентификацию абонентских устройств пользователей интернет-услуг, вести учет и хранить сведения о таких устройствах и оказанных услугах. Стоит отметить, что тем самым не намного упрощается осуществление правосудия. В связи с этим требуется обязать провайдеров регулярно копировать информацию с лог-файла, бережно хранить и предоставлять при первом требовании компетентных государственных органов, вести протоколы доступа, учетных записей.

Для систематизации норм правового регулирования в данной сфере возможна выработка унифицированной совокупности норм поведения субъектов в Интернете, так называемого этического спецкодекса, веб-этикета. Этот кодекс поможет упорядочить разноплановые отношения в Интернете и сделать их более устойчивыми, результативными. Следует отметить, что подобные кодексы уже действуют во многих странах (Франции, Канаде и т.д.).

В.А. Жэйма

БДЭУ (Мінск)

ПАЛІТЫЧНАЯ ІДЭАЛОГІЯ Ў ТВОРЧАСЦІ СІМЯОНА ПОЛАЦКАГА

Гістарычнае значэнне літаратурнай і асветніцкай спадчыны Сімяона Полацкага ў духоўным развіцці ўсходнеславянскіх народаў тлумачыцца геапалітычным станам Беларусі ў XIV–XVII ст.ст. Беларусь была месцам сустрэчы двух тыпаў хрысціянскай цывілізацыі — заходняй каталіцкай і ўсходняй праваслаўнай. У канцы XVI – XVII ст. супярэч-

наспі паміж імі абвастрыліся. Геапалітычныя амбіцыі хаваліся за рэлігійна-ідэалагічнымі канфліктамі, якія праяўляліся ва ўзаемным абвінавачанні ў адыходзе ад сусветнага хрысціянства. У гэтых умовах група рэлігійна-палітычных дзеячаў быў прапанаваны кампраміс: узаемапрацікненне культур, сінтэз духоўных каштоўнасцяў пры захаванні тыпалагічных асаблівасцяў грэка-славянскай і рымска-каталіцкай разнавіднасцяў хрысціянскіх цывілізацый. Ідэалогія рэлігійна-культурнага кампрамісу распрацоўвалася прафесарамі і вучнямі Кіева-Магілянскай калегіі, сярод якіх быў і Сімяон Полацкі. Уся яго творчасць — прыклад імкнення да кампрамісу і сінтэзу двух культурных еўрапейскіх напрамкаў.

Важнейшай праблемай, пастаўленай Сімяонам Полацкім, была праблема вярхоўнай улады, яе арганізацыі і дзейнасці. Ён адным з першых у гісторыі палітыка-прававой думкі Беларусі даў тэарэтычнае абгрунтаванне неабходнасці ўсталявання асветніцкай манархіі. Сімяон актыўна ўзвышаў аўтарытэт царскай персоны, параўноўваючы манарха з сонцам. Формулу «манарх—сонца», якая з'яўляецца характэрным атрыбутам абсалютнай манархіі, у айчынную палітычную літаратуру ён увёў упершыню. Манарх і Бог у яго — роўныя велічыні. «Небам Росію наречи дерзаю, ибо планиты в ней обретаю. Ты — Солнце, Луна — Мария царица». Сімяон Полацкі атаясамлівае манарха і дзяржаву. Вялікую ўвагу ён надае характарыстыцы ідэальнага манарха. Першым чынам манарх павінен быць адукаваным чалавекам, імкнуцца да набывання ведаў з кніг і гутарак з «прамудрымі людзьмі». Асабліва карысна чытаць манарху кнігі па гісторыі і засвойваць гістарычны досвед іншых краін і народаў і «по их примеру живот свой править». Манарху неабходна не толькі займацца асветніцтвам самому, але і садзейнічаць адукацыі свайго народу. Сімяон настойвае на адрозненні паміж манархам і тыранам. «Кто есть царь и кто тиран хочещи знати, Аристотеля книги потщись почитать. Он разньстиве сие полагает. Царь подданным прибитков желает. Тиран паче прижитий хочет себе. О гражданстей ни мало печали потребе».

Паэт-мысліцель лічыць, што асветніцкая манархія павінна быць дзяржавай, дзейнасць якой засноўваецца толькі на законах. «Под законом все казни должны страдать» і выключэнняў з гэтага правіла няма ні для каго, ні для самога манарха, ні для яго сына. Усе людзі ў грамадстве абавязаны баяцца закона, падпарадкоўванне якому ўмацоўвае дзяржаву і «чинна и славна содевает царства». Тэрмін «праўда» Сімяон традыцыйна ўжывае ў значэнні «закон». Ён просіць манарха «захоўваць праўду» і сцвярджаць яе ва ўсім царстве і здзяйсняць суд «у выяву праўды». Мысліцель звяртаў таксама ўвагу на недапушчальнасць цвёрдых санкцый. Суд абавязаны аднаўляць праўду, а не здзяйсняць помсту. Сімяон Полацкі марыць аб роўным для ўсіх судзе, які будзе «равно судити мала и велика», нягледзячы на асобы.

Сімяон Полацкі згаджаецца з далучэннем Беларусі да Расіі і неаднаразова выяўляе надзею на вызваленне ўсіх славянскіх народаў ад ня-

волі іншаверцаў. Ён прытрымліваўся традыцыйнай для палітычнай думкі арыентацыі на мірнае разрашэнне ўсіх знешнепалітычных канфліктаў. Мысліцель раіць жыць манарху ў міры з усімі дзяржавамі «да канца зямлі», валадарыць «мірна і мудра», ніколі не шукаць «брані» і ўступаць у вайну толькі ў выпадку нападу ворага, а да пераможцаў заўсёды праяўляць літасць. Слава народа павінна пашырацца не мячом, «но скоротечным типом через книги».

Такім чынам, ідэі Сімяона Полацкага адносна спалучэння заходняй і ўсходняй культурных традыцый, у тым ліку і ў сэнсе палітычнай і прававой культуры, неабходнасці талерантнасці ў адносінах да іншадумства, шчыльных шматбаковых сувязяў з суседнімі народамі і дзяржавамі, успрыняты сучаснай палітыка-прававой ідэалогіяй Беларусі.

А.А. Жигун

МИУ (Минск)

ДОГОВОР О ПРЕДОСТАВЛЕНИИ ПЕРСОНАЛА

В последние годы все чаще субъекты хозяйствования прибегают к использованию новой для нашего правового порядка правовой конструкции — договора о предоставлении персонала. Исторически данная договорная конструкция появилась в 20-е гг. XX в. в США, благодаря деятельности американских профсоюзов, защищавших права сезонных работников, занятых в сфере сельскохозяйственных работ. С целью защиты интересов работников данной категории были созданы фирмы, которые заключали соглашения с фермерами и владельцами заводов, предоставляя им в нужный период рабочую силу и получая за это деньги. В «мертвый» сезон они выплачивали своим работникам заработную плату. Таким образом интересы сезонных работников приобретали определенную защищенность. В свою очередь фермеры и владельцы заводов были уверены, что в нужное время и в необходимом количестве им будет предоставлена рабочая сила. Эта новая система подбора кадров нашла широкое распространение и в других странах и в других отраслях экономики.

Законодательством Республики Беларусь заключение договора предоставления персонала не предусмотрено, что позволяет квалифицировать его как непоименованный. В литературе высказываются различные точки зрения относительно возможности заключения непоименованных договоров. Это объясняется тем, что Гражданский кодекс Республики Беларусь (далее — ГК) в этом вопросе не имеет достаточной определенности.

Согласно п. 2 ст. 391 ГК, свобода договора означает, что стороны могут заключить договор, в котором содержатся элементы различных договоров, предусмотренных законодательством (смешанный договор). В этом случае к отношениям сторон по смешанному договору будут применяться в соответствующих частях правила о договорах, элементы ко-